

Městská knihovna Trutnov

Výroční zpráva 2016

Foto ze setkání seniorů

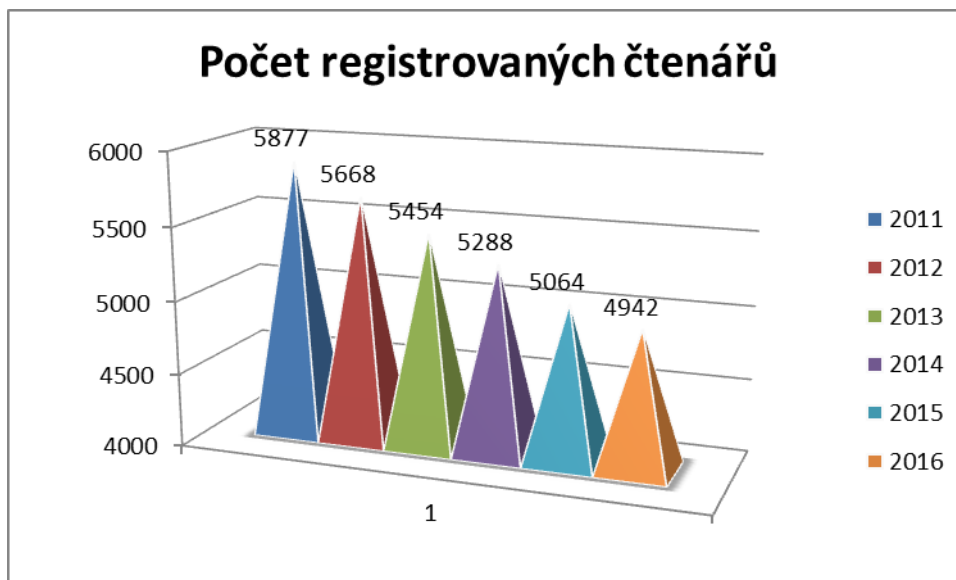
Trutnov, leden 2017

OBSAH

1) SLUŽBY	- 3 -
2) SLUŽBY V REGIONU A METODICKÁ ČINNOST	- 5 -
3) KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE	- 7 -
4) KNIHOVNÍ FONDY	- 12 -
5) HOSPODAŘENÍ KNIHOVNY	- 13 -
6) PRACOVNÍCI	- 14 -
7) TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ	- 14 -

1) SLUŽBY

V roce 2016 bylo zaregistrováno 4 942 uživatele, z toho 3 972 dospělých čtenářů (80%) a 970 dětí do 15ti let (20%). Celkový počet registrovaných čtenářů mírně klesl. Potvrzuje se tak trend posledních let.

V tomto roce využilo našich služeb 148 669 uživatelů. Fyzicky navštívilo knihovnu 85113 osob. Z toho návštěvníků kulturních akcí 3 151 a vzdělávacích akcí – 1 369, návštěvníků využívajících internet v knihovně – 3 217. Návštěvníků on-line služeb (tzv. virtuální návštěvy) – 63 556, což znamená, že je mnohem více využíváno nabízených elektronických služeb – zarezervování si půjčených dokumentů, prodlužování přes osobní konto na stránkách knihovny. Naše webové stránky navštívilo 63 015 osob.

Poskytli jsme celkem 304 873 dokumenty. Výpůjčky se skládaly z naučné literatury (31 307), krásné literatury (139 721), z naučné literatury pro děti (5 282), z krásné literatury pro děti

(33 177), z výpůjček periodik (94 827), z kartografických dokumentů (8) a zvukových dokumentů (551). Od června jsme začali zprostředkovávat výpůjčky eknih – do konce roku si jich čtenáři vypůjčili 92. Evidovaných prezenčních výpůjček bylo 73 563 a prolongací (prodloužení výpůjčky před uplynutím řádné výpůjční doby) bylo 84 967.

Elektronické služby knihovny

Mezi tyto služby patří webová stránka knihovny (WWW.MKTRUTNOV.CZ) – tu navštívilo 63 556 uživatelů - a elektronický katalog ([HTTP://ONLINE.MKTRUTNOV.CZ/](http://ONLINE.MKTRUTNOV.CZ/)).

Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru knihovny bylo 3 702 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 1 263.

Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu evidujeme 56 921 a vstupů do elektronického výpůjčního protokolu 6 635.

Vstup do elektronického on-line katalogu také poskytujeme pomocí QR kódu, který je funkční pro chytré mobilní telefony.

Knihovna je validačním místem pro službu MojeID, je možné naše elektronické služby využívat i přihlášením se pomocí této služby.

Knihovna poskytuje on-line službu „Ptejte se knihovny“, která je službou českých knihoven nejširší veřejnosti. Tato služba odpovídá na stručné a konkrétní otázky čtenářů krátkým seznamem knih, časopisů, popřípadě i www stránek (do 5 záznamů). Na dotazy zaručujeme odeslání odpovědi na čtenářovu e-mailovou adresu do 48 hodin (v pracovních dnech) od doručení zprávy.

Knihovna má tyto funkční e-mailové adresy:

INFO@MKTRUTNOV.CZ a adresy oddělení DOSPELE@MKTRUTNOV.CZ, DETSKE@MKTRUTNOV.CZ,
MVS@MKTRUTNOV.CZ, STUDOVNA@MKTRUTNOV.CZ, HSM@MKTRUTNOV.CZ,
PORICI@MKTRUTNOV.CZ.

I z těchto adres jsou zodpovídány dotazy našich uživatelů (celkem bylo zodpovězeno 125 dotazů).

V rámci meziknihovní výpůjční služby jsme obdrželi 762 požadavků, z nichž bylo kladně vyřízeno celkem 750 žádanek. Z naší knihovny bylo vyžádáno 418 dokumentů, pro naše čtenáře jsme z jiných knihoven zapůjčili 344 dokumenty.

Počet hodin pro veřejnost činí 48 hodin týdně. Oddělení pro dospělé čtenáře a studovna mají otevřeno 48 hodin, oddělení pro děti 29 hodin, pobočka v Horním Starém Městě 31,5 hodin, pobočka Poříčí 7 hodin, pobočka v Bohuslavicích-Adamově 4 hodiny týdně.

Využívání elektronických služeb knihovny - SMS zpráva nebo e-mailem posílané upozornění před blížícím se koncem výpůjční doby, oznámení o připravené rezervaci dokumentu, vlastní upomínky a další informace našim uživatelům – se již stalo standartní službou pro čtenáře.

Jednou za měsíc navštěvují pracovnice knihovny obyvatele Domova pro seniory s nabídkou knih. Stejnou službu poskytují pracovnice pobočky v Horním Starém Městě. Donáškovou službu poskytujeme i nepohyblivým či jinak postiženým seniorům. Na jejich telefonické zavolání o výměnu knih reagují pracovnice v co nejkratší době.

2) SLUŽBY V REGIONU A METODICKÁ ČINNOST

Jako knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí na základě smlouvy se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové jsme poskytli služby 54 evidovaným veřejným knihovnám i evidovaným knihovnám jiné sítě (školní, muzejní a archivní).

1) Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

Během roku bylo obslouženo 50 knihoven okresu. Metodických návštěv se uskutečnilo 68 a poskytnutých konzultací bylo 271. Konzultace se týkaly vyplňování žádostí o granty, konzultace ekonomického charakteru, katalogizace, přechod knihoven na MARC21, nová pravidla RDA, akvizice pro základní knihovny, dále poradenství ohledně využití souboru národních autorit a záznamů v souborném katalogu ČR. Malým knihovnám je poskytována pomoc s aktualizací webových stránek.

V červenci byla z naší strany věnována velká metodická pomoc knihovně ve Špindlerově Mlýně. Pracovnice týden dojížděly do této knihovny a věnovaly se především katalogizaci dokumentů – opravovaly katalogizační záznamy, slovníky autorit, klíčových hesel, ... Po skončení byla pracovnice knihovny na školení v naší knihovně.

Na webové stránce v oddílu Knihovny v regionu (oddíl zobrazen 792 krát) je uveřejněn link na webovou stránku dané knihovny. Dále jsou zde aktuální knihovnické informace a vzorové základní dokumenty. Katalog pro výměnné fondy byl využit knihovnami během roku k hledání žádaných dokumentů 823 krát.

2) Plány, rozbor, statistika knihovnických činností

V roce jsme zpracovali 56 statistických výkazů Kult (MK) 12-01 za všechny profesionální i neprofesionální knihovny regionu. K této činnosti používáme statistický program Stat-Excel, který umožňuje vytvářet různé přepočtové tabulky. Po zkontrolování a opravě výkazů jsou tyto údaje uloženy do statistického programu NIPOSu.

Naše knihovna je účastníkem projektu benchmarking. Na poradě profesionálních pracovníků bylo všem doporučeno přihlásit se do tohoto projektu. Byly jim vysvětleny výhody, které sebou aktivní účast v projektu nese (např. porovnávání výsledků s jinými knihovnami či podklady pro

jednání se zřizovatelem). Na základě našeho doporučení se do tohoto projektu zapojilo 6 městských knihoven.

Na poradách jsou pracovníce knihoven seznamovány s výsledky a přepočtenými ukazateli statistického zjišťování.

3) Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Pro knihovníky malých knihoven se 20. 10. 2016 uskutečnila porada v Obecní knihovně Batňovice. Knihovnice byly seznámeny se vznikajícím CADR, s vyhlášenými dotačními programy MK ČR, především s VISK 3 a zároveň jim byla nabídnuta pomoc při podávání žádostí. Knihovnice paní Tučková seznámila přítomné knihovnice formou prezentace se svými kulturními a vzdělávacími akcemi, které pořádá pro dětskou i dospělou veřejnost.

Pro profesionální knihovny byly uspořádány 2 porady.

28. 5. 2016 – porada MěK Dvůr Králové nad Labem

1. 12. 2016 – porada MěK Trutnov

4) Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Podle plánu byly provedeny revize v knihovnách: Bílá Třemešná, Huntířov, Kocléřov, Lanžov Nemojov. Celkem bylo zrevidováno 9 239 KJ. Při všech revizích je vždy prováděna i aktualizace knihovního fondu a to po domluvě se zřizovatelem knihovny a knihovníkem.

V knihovně Starobucké Debrné a Rtyň v Podkrkonoší byla na žádost knihovnic provedena aktualizace knihovních fondů.

5) Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Pro 34 knihoven, které mají Clavius REKS, jsou dále zpracovávány záznamy v pověřené knihovně. Jednoduchý záznam knihoven obsahující buď ISBN, nebo název, autora a rok vydání knihy je zpracován podle pravidel RDA. Letos bylo zpracováno 1286 záznamů.

6) Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

V letošním roce bylo poskytnuto 153 souborů s celkovým počtem 10 682 KJ. Díky prolongacím je mezi knihovnami rozpůjčeno 42 911 KJ. Knihovníci vrací knihy průběžně bez ohledu na datum půjčení, přičemž mají knihy ve svých knihovnách půjčené nejdéle po dobu dvou let. Výjimku tvoří novinky, povinná četba a knihy, které jsou žádány jinými knihovnami.

7) Servis automatizovaného knihovního systému

Servis poskytujeme všem knihovnám okresu, které používají knihovnický systém REKS a Clavius.

8) Úkoly vyplývající ze smluv o přenesení regionálních funkcí stanovené krajskou knihovnou pro pověřené knihovny v roce 2016

- **Centrální adresář knihoven** - všechny knihovny našeho okresu jsou vloženy v Centrálním adresáři knihoven. Neprofesionální knihovny vložila metodička, profesionální knihovny si data v CADR aktualizují sami.
- **Vesnice roku - Knihovna roku** - Knihovna Batňovice pod vedením paní Markéty Tučkové získala cenu hejtmana Královéhradeckého kraje. Cena byla udělena za moderní knihovnické a informační služby a v kategorii základní knihovna získala 2. místo za systematickou koncepční práci v oblasti knihovnických a informačních služeb a mezigenerační aktivity knihovny.

- Nominace Knihovník Královéhradeckého kraje 2016 a doplňování Slovníku českých knihovníků - knihovnicí roku byla za náš okres nominována knihovnice Dana Gregová z Obecní knihovny Kohoutov. Slovník českých knihovníků je průběžně doplňován.
- Standard RDA - Všechny profesionální knihovny byly proškoleny naší garantkou Mgr. Jitkou Káchovou a průběžně jsou jim individuálně poskytovány konzultace.

V tomto roce jsme obdrželi finanční prostředky od zřizovatelů neprofesionálních knihoven na nákup dokumentů do výměnných souborů. Jednalo se o částku 137 tis. Kč. Na nákup nepřispívají tyto obce – Bílá Třemešná, Dolní Lánov, Maršov u Úpice a Staré Buky.

Fotografie z předávání ocenění paní Gregové v SVK Hradec Králové (archiv SVK HK)

3) KULTURNĚ VZDĚLÁVACÍ AKCE

V roce 2016 jsme uskutečnili 180 kulturních a 71 vzdělávacích akcí. Každý měsíc jsme uspořádali 2 akce pro dospělé uživatele. Ostatní akce pořádají pracovníce oddělení pro děti. Dvakrát ročně se v prostorách čítárny uskuteční setkání pracovníků knihovny se seniory nad 80 let jako poděkování za věrnost knihovně.

Akcí se celkem zúčastnilo 4 520 uživatelů.

Výběr těch nejzajímavějších akcí:

- Namibie – Kapské město (cestopisná přednáška)

- **Osobní styl a image (přednáška stylistky Dany Beranové)**

- **Italská kuchyně napříč regiony (přednáška Mirky Pánkové)**
- **Velikonoční dopisy (přednáška spisovatelky Martiny Bittnerové)**

- **Malá mořská víla (Noc s Andersenem)**

- **Projezte se ke zdraví (přednáška Jarmily Mandžukové)**

- **Autorské čtení spisovatelky Danky Šárkové**

- **3000 km Tureckem (cestopisná přednáška Pavla Bičičtě)**

- **Nové silniční předpisy (přednáška)**

- **Klubík Povídalci**

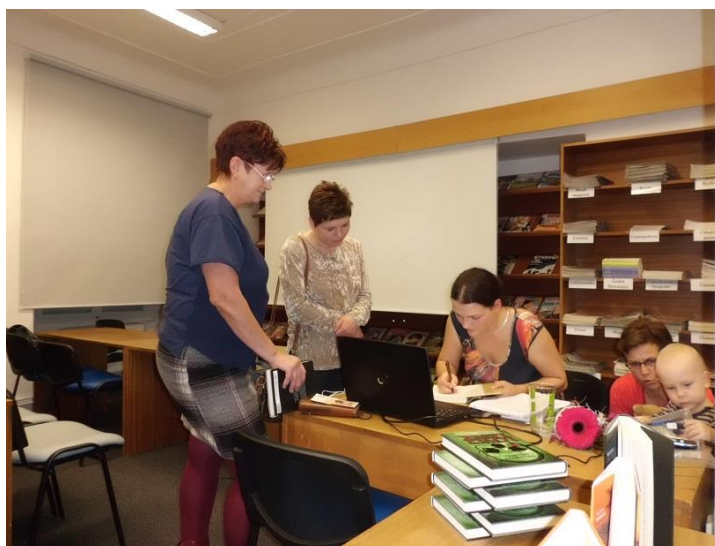
- **Rodinná farma Sedmikráska (přednáška o bylinách Hany Urbánkové)**

- **Indiánskou stezkou (podzimní nocování v knihovně)**

- **Lovci lebek (autorské čtení Hany Hindrákové)**

- **Jak můžeme ovlivnit náš život pomocí Feng Shui (přednáška Moniky Gavulové)**
- **Panenské jedlé BIO RAW oleje (přednáška s ochutnávkou)**
- **Kaleidoskop s Janem Rejžkem (přednáška, která se uskutečnila ve spolupráci s Muzeem Podkrkonoší)**

Mimo tyto akce uskutečňují pracovníce oddělení pro děti každoměsíční setkání klubu Povídalci a klubu Dráček. Klub Povídalci je určen pro maminky nebo tatínky na mateřské dovolené a jejich batolata. Klub Dráček je určen již pro starší děti do 12 let. Vždy je zaměřen na nějaké téma a jeho součástí jsou i výtvarné dílny.

Úspěšně se rozvíjí spolupráce se základními školami. Základní školy (ZŠ Kpt. Jaroše, ZŠ Náchodská, ZŠ R. Frimla a ZŠ V Domcích) se zapojily do projektu na podporu čtenářské gramotnosti Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka. Tento projekt je zakončen slavnostním pasováním zúčastněných žáků prvních tříd.

Besedy pro školy jsou připravovány podle zájmu učitelů (dobrodružná literatura, fantasy literatura pro děti,...).

Celý rok nás navštěvují pravidelně děti z Mateřské školy Trutnov. Tyto návštěvy mají velký význam pro utváření a upevňování návyku čtení u dětí od raného věku.

4) KNIHOVNÍ FONDY

Přírůstek knihovního fondu v tomto roce činil 4 966 knihovní jednotky, z toho bylo 2 725 knih pro výměnné soubory. Stav knihovního fondu k 31. 12. 2016 je 168 703 knihovní jednotky. Z toho 48 756 naučné literatury, 119 338 krásné literatury a 517 zvukových knih, 91 kartografických a jeden elektronický dokument – sbírka zákonů a vyhlášek. Knihovna odebírá 149 exemplářů periodik. Na nákup knihovního fondu bylo vynaloženo 998 185 tis. Kč (z toho 381 tis. Kč na zakoupení výměnných fondů z dotace Královéhradeckého kraje a 139 tis. Kč z příspěvků od obcí). Akvizice fondu probíhá prostřednictvím internetu nebo osobními návštěvami dealerů nakladatelství či knihkupectví. Výběru se také účastní pracovníce služeb a metodička, aby nákup odpovídal požadavkům našich uživatelů a knihovníků obecních knihoven.

V prvním pololetí jsme se věnovali vyřazování dokumentů ze skladů v oddělení pro děti i dospělé čtenáře. Pomocí revizního modulu jsme vybrali dokumenty, které nebyly čtené více jak deset let. Ty potom byly zkontrolovány s dalšími odděleními nebo pobočkami. Pokud se ještě někde vyskytoval jeden exemplář, byly tyto navrženy na vyřazení. Některé dokumenty byly velmi opotřebované, některé také obsahově zastaralé. Úbytek knihovního fondu v tomto roce činil 8 861 knihovních jednotek. Knihovna se tak s předstihem připravovala na nový standard, který má být v platnosti od roku 2017.

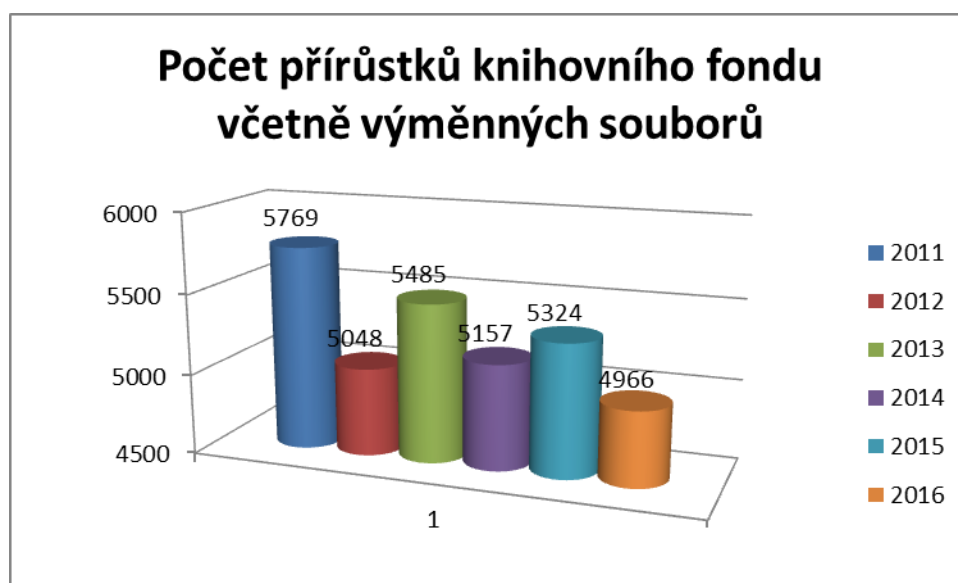
Knihovna zpracovává dokumenty podle katalogizačních pravidel RDA.

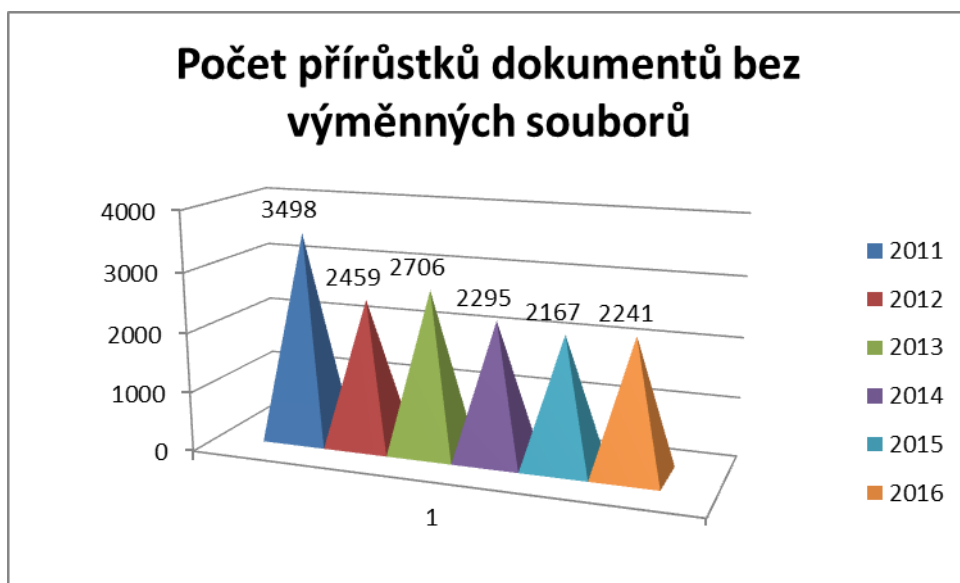
Pravidelně přispíváme také do souborného katalogu SKAT a Caslin. Záznamy jsou průběžně odesílány. Za záznamy odpovídá pracovníce oddělení zpracování knihovního fondu, záznamy z počátku automatizace (rok 1993) jsou průběžně opravovány. Do 31. 12. 2016 byly opraveny záznamy všech dokumentů vydaných před rokem 1991. Takto aktualizované záznamy jsou průběžně připojovány do souborného katalogu Caslin (k 31. 12. 2016 připojeno 37 700 záznamů).

Pracovnice oddělení zpracování knihovních fondů také opravuje slovník autorit.

V rámci ochrany fondů byly průběžně baleny nebo přebalovány knihy a periodika. Zároveň byly opravovány poškozené dokumenty, které vrací čtenáři. Také pokračujeme ve vybavování dokumentů bezpečnostním kódem. Snažíme se tak eliminovat ztráty dokumentů.

Obrat knihovního fondu (stav knihovního fondu/výpůjčky, bez knih ve výměnných souborech) dosáhl 1,8 výpůjček na jednu knihovní jednotku.

5) HOSPODAŘENÍ KNIHOVNY

Rozpočet knihovny je tvořen příspěvkem od zřizovatele (5159 tis. Kč), příspěvkem na regionální funkce z rozpočtu kraje (1103 tis. Kč), dotacemi od obcí (výhradně na nákup knihovního fondu ve výši 137 tis. Kč), grantem MK ČR (69 tis.), rezervním fondem (115 tis.) a vlastními příjmy (707 tis. Kč). Celkem tedy knihovna hospodařila se 7 290 tis. Kč.

Příjmy z vlastní činnosti se na celkových nákladech podílejí 11%.

Náklady tvoří:

- Spotřeba materiálu, energie, služeb 2168 tis. Kč

Z toho:

nákup knihovního fondu pro MěK Trutnov činil 479 tis. Kč (knihy, zvukové knihy, periodika), nákup knih do výměnných souborů pro obecní knihovny okresu z rozpočtu kraje 381 tis. Kč a 138 tis. Kč na nákup knih od obcí; celkem tedy 998 tis. Kč

na materiál, energii, služby a nájemné bylo vynaloženo 1 170 tis. Kč

- osobní náklady 5 088 tis. Kč (mzdy, OON, náklady na zdravotní a sociální pojištění a zákonné sociální náklady)
- 34 tis. Kč – pojištění, odpisy

V tomto roce jsme nechali přepracovat webové stránky a upravili jsme informační tabule po knihovně.

6) PRACOVNÍCI

Průměrný přepočtený stav zaměstnanců činil 13,5.

Zaměstnanci knihovny se účastnili mnoha odborných a oborových akcí a školení, která pořádala Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové a Národní knihovna ČR v Praze.

7) TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ

V roce 2016 byly průběžně prováděny revize a drobná údržba přístrojů a zařízení. Byly zakoupeny nové židle do oddělení pro dospělé čtenáře – přízemí a naučná literatura v poschodí. Díky grantu MK ČR jsme zakoupili čtečku e-knih a 6 počítačů. V listopadu byla knihovna dva dny uzavřena z důvodu malování prostor přízemí a úpravy podlahových krytin v přízemí a v oddělení pro děti.